

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 11 stycznia 2017 r.

Pozycja 9

POSTANOWIENIE z dnia 15 listopada 2016 r. Sygn. akt Ts 159/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej R.O.,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 25 lipca 2016 r. pełnomocnik R.O. (dalej: skarżący) wniósł o stwierdzenie, że „Prezydent w drodze prawa łaski może ułaskawić skarżącego od płacenia podatku dochodowego od przychodu i dochodu na podstawie art. 139 Konstytucji rozumianego *sensu largo* analogicznie do ułaskawienia Pana M.K. oraz 3 byłych funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego” oraz (alternatywnie) o stwierdzenie, że „Prezydent ma obowiązek merytorycznie rozpatrzyć wniosek o ułaskawienie skarżącego ze względu na to, że dnia 16 listopada 2015 r. obywatel RP M.K. i trzech innych funkcjonariuszy CBA zostało ułaskawionych tylko i wyłącznie na podstawie art. 139 Konstytucji stosowanego wyjątkowo szeroko, w sytuacji gdy ten wniosek o ułaskawienie nie nadawał się nawet do wszczęcia biegu procedury ułaskawienia (...)”.

Skarga konstytucyjna została skierowana do Trybunału w związku z następującą sprawą. Skarżący wystąpił 6 grudnia 2015 r. do Kancelarii Prezydenta RP z pismem zatytułowanym „Wniosek o ułaskawienie zgodnie z art. 139 Konstytucji RP”. W odpowiedzi na wniosek skarżącego Dyrektor Biura Obywatelstw i Prawa Łaski (dalej: Dyrektor Biura), w piśmie z grudnia 2015 r., poinformował go, że akt łaski może mieć zastosowanie jedynie wobec osób skazanych wyrokiem karnym lub karno-skarbowym. Zdaniem Dyrektora Biura z uwagi na to, że skarżący zwrócił się z prośbą o „ułaskawienie od płacenia podatku dochodowego od dochodu i przychodu”, sprawie nie może być nadany dalszy bieg. Skarżący skierował następnie (2 stycznia 2016 r.) do Kancelarii Prezydenta RP kolejne pismo zatytułowane „Wezwanie do usunięcia naruszeń prawa/zażalenie”. W jego uzasadnieniu jeszcze raz powołał się na przypadek zastosowania prawa łaski bezpośrednio na podstawie art. 139 Konstytucji, z pominięciem procedury przewidzianej w przepisach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U.89.555, ze zm.; dalej: *kpk*). Za wznowieniem postępowania w sprawie prawa łaski wobec skarżącego miałby także przemawiać – jego zdaniem – wzgląd na zasadę równości wobec prawa. Skarżący wystąpił

też 4 stycznia 2016 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. (dalej: WSA w W.) ze skargą na bezczynność Kancelarii Prezydenta RP, polegającą na braku odpowiedzi na wnioski o ulaskawienie na podstawie art. 139 Konstytucji od płacenia podatku dochodowego. Postanowieniem z marca 2016 r. WSA w W. odrzucił tę skargę. W uzasadnieniu tego orzeczenia sąd administracyjny I instancji stwierdził, że zarzucany przez skarżącego brak podjęcia odpowiednich działań przez Prezydenta RP nie mieści się w zakresie kontrolnej właściwości sądów administracyjnych wynikającej z przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U.2016.718, ze zm.; dalej: ppsa). Skarżący wystąpił następnie ze skargą kasacyjną od tego orzeczenia, którą WSA w W. odrzucił na posiedzeniu niejawnym postanowieniem z kwietnia 2016 r. W uzasadnieniu orzeczenia sąd wskazał na konieczność odrzucenia skargi kasacyjnej wniesionej przez osobę, która nie jest uprawniona do samodzielnego korzystania z tego środka zaskarżenia. Zgodnie bowiem z art. 175 § 1 ppsa skarga kasacyjna powinna być sporządzona przez adwokata lub radcę prawnego.

Skarżący w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej obszernie opisał okoliczności sprawy, w związku z którą wystąpił z tym środkiem ochrony wolności i praw. Wyjaśnił, że wykorzystał dostępną drogę prawną, a w związku z odebraniem postanowienia WSA w W. o odrzuceniu skargi kasacyjnej 27 kwietnia 2016 r. skargę konstytucyjną skierował do Trybunału w przewidzianym ustawowo terminie. Skarżący podkreślił, że stwierdzenie braku możliwości ulaskawienia go przez Prezydenta RP oznaczać będzie potwierdzenie możliwości łamania przez głowę państwa zasady równości wyrażonej w art. 32 Konstytucji. W postępowaniu Prezydenta RP skarżący upatruje ponadto naruszenie art. 2, art. 31 ust. 2 oraz art. 37 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 37 ust. 1 w zw. z art. 50 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.1157; dalej: ustawa o TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymaganiom, a także czy nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 40 ust. 1 ustawy o TK.

2. Skardze konstytucyjnej nie może być nadany dalszy bieg, gdyż nie spełnia ona przesłanek korzystania z tego rodzaju środka ochrony wolności i praw. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji jedynym dopuszczalnym przedmiotem skargi może być przepis ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł w sprawie skarżącego. Wskazanie takiego przepisu jest obowiązkiem skarżącego, co znajduje potwierdzenie choćby w treści art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK. Konsekwencją takiego określenia przedmiotu skargi jest wyłączenie z zakresu kontroli wykonywanej przez Trybunał przebiegu samego postępowania prowadzonego w sprawie, w związku którą skarga jest kierowana, jak i wydanych w jego toku orzeczeń.

3. W przypadku analizowanej skargi konstytucyjnej skarżący nie wskazał żadnego konkretnego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, wobec którego stawiałby zarzut niezgodności z Konstytucją. Naruszenie swoich praw upatruje natomiast wyłącznie w niezgodnym (w jego ocenie) z Konstytucją przeprowadzeniu postępowania zainicjowanego wnioskiem o zastosowanie prawa łaski przez Prezydenta RP. Tak określony przedmiot zaskarżenia nie mieści się jednak w zakresie skargi wynikającym z art. 79 ust. 1 Konstytucji.

4. Niezależnie od tego Trybunał stwierdza również, że skarżący wniósł skargę konstytucyjną bez dochowania formalnych przesłanek korzystania z tego środka ochrony. Stosownie do art. 47 ustawy o TK wniesienie skargi do Trybunału powinno nastąpić w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu orzeczenia wyczerpującego drogę prawną przysługującą w danej sprawie. W tym kontekście odpowiada pytanie, z którym z wydanych w sprawie rozstrzygnięć wiąże skarżący swoje zarzuty. Uzasadnienie skargi nie wyjaśnia tego jednoznacznie. Z jednej strony, skarżący polemizuje z treścią pisma Dyrektora Biura z grudnia 2015 r., w którym przedstawione zostały argumenty przeciwko nadaniu dalszego biegu wnioskowi skarżącego o ulaskawienie. Z drugiej zaś, łączy wymóg wyczerpania drogi prawnej z judykataми sądów administracyjnych wydanymi w związku ze skargą na bezczynność Kancelarii Prezydenta RP.

5. Trybunał stwierdza w związku z tym, że żadne z dołączonych do skargi rozstrzygnięć nie może być uznane za spełniające wymóg, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz w przepisach ustawy o TK. W odniesieniu bowiem do pisma Dyrektora Biura z grudnia 2015 r. uznać należy, że z uwagi na swój wyłącznie informacyjny charakter nie wykazuje ono cech władczego rozstrzygnięcia organu władzy publicznej, wymaganych w świetle przywołanego wyżej przepisu ustawy zasadniczej. Niezależnie od tej (negatywnej) kwalifikacji Trybunał wskazuje również na przekroczenie ustawowego terminu do wystąpienia ze skargą konstytucyjną w związku ze skierowaniem tego pisma do skarżącego.

6. W odniesieniu natomiast do orzeczeń sądów administracyjnych dotyczących skargi na bezczynność Trybunał stwierdza niewyczerpanie przez skarżącego drogi prawnej w sposób, który warunkuje skorzystanie ze skargi konstytucyjnej. Zgodnie z poglądem utrwalonym w orzecznictwie w sprawach skarg konstytucyjnych wymóg wyczerpania drogi prawnej w postępowaniu sądowoadministracyjnym oznacza konieczność doprowadzenia do wydania przez Naczelną Sąd Administracyjny merytorycznego orzeczenia, wykazującego walor prawomocności (zob. np. postanowienie TK z 4 sierpnia 1998 r., sprawa Ts 55/98, OTK ZU nr 5/1998, poz. 85). W analizowanym przypadku, z uwagi na niedotrzymanie wymogów przewidzianych w przepisach ppsa, skarżący nie doprowadził do wyczerpania drogi prawnej w wymagany sposób.

Uwzględnivszy powyższe okoliczności, Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 50 w zw. z art. 37 ust. 3 oraz art. 47 i art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK, odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

POUCZENIE

Na podstawie art. 37 ust. 4 w zw. z art. 50 ustawy o TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.